

SCENARIUSZ ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

SZLAK:	<i>W latach stalinizmu</i>
ZAGADNIENIE NA PORTALU:	<i>Oddział zbrojny Leona Mellera „Jędrusia”</i>
TEMAT ZAJĘĆ:	<i>Oddział zbrojny Leona Mellera „Jędrusia” obrońcą niepodległości i niezawisłości państwa polskiego</i>

Czas trwania: 90 minut

Cele operacyjne zajęć:

I. WIADOMOŚCI

A. Zapamiętanie wiadomości

Uczeń

- określa cele, które przyświecały działalności członków oddziału kapitana „Jędrusia”
- zna założenia polityki władz państwowych wobec opozycji w Polsce powojennej

B. Rozumienie wiadomości

Uczeń

- rozumie terminy: „oddział zbrojny”, „partyzantka”, „aparatus bezpieczeństwa”
- wyjaśnia znaczenie słowa „banda” w ujęciu słownikowym oraz w języku propagandowym
- po przeczytaniu przykładów protokołów przesłuchania – scharakteryzuje członków oddziałów partyzanckich działających na ziemiach polskich tuż po wojnie (dobiera odpowiednie fragmenty źródeł w zależności od wylosowanej strony debaty: *affirmative* = potwierdzenie lub *negative* = negacja)

II. UMIEJĘTNOŚCI

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

Uczeń

- potrafi wygłaszać argumenty na potwierdzenie swojego stanowiska oraz wesprzeć je odpowiednimi przykładami pochodzącymi z materiałów zamieszczonych na portalu *Szlaki pamięci*
- umie krótko odpowiedzieć na argumenty swojego przedmówcy

D. Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (nietypowych)

Uczeń

- po analizie materiałów zamieszczonych na portalu *Szlaki pamięci* dokonuje oceny postępowania członków oddziału „Jędrusia” (argumentacja w zależności od wylosowanej strony debaty)
- w oparciu o protokoły z przesłuchań członków oddziałów partyzanckich ocenia zasadność względnie bezzasadność (w zależności od wylosowanej strony debaty) działań podjętych przez aparat bezpieczeństwa w Polsce powojennej
- korzysta z materiałów źródłowych zamieszczonych na portalu *Szlaki pamięci* w celu uzasadnienia swojego stanowiska (w zależności od wylosowanej strony debaty)
- podejmuje próbę obalenia linii argumentacyjnej strony przeciwnej

III. POSTAWA

E. Postawa i przekonania

Uczeń

- potępienie przemocy, jako metodę prowadzącą do osiągnięcia celu
- dezaprobatę dla rygorystycznych działań organów władzy państwowej wobec obywateli swojego państwa
- szacunek dla odmiennych opinii strony przeciwnej na temat będący przedmiotem debaty

Forma pracy:

- praca jednostkowa
- praca grupowa / praca w grupie

Metody nauczania:

- debata oksfordzka

Środki dydaktyczne:

- materiały zamieszczone na portalu *Szlaki pamięci* <http://www.szlakipamieci.kujawsko-pomorskie.pl/>
- protokoły z przesłuchania i charakterystyki członków oddziału zbrojnego „Jędrusia” – zamieszczone na portalu *Szlaki pamięci*
- zdjęcia członków oddziału kapitana „Jędrusia”
- mapa Polski powojennej (ścienna, atlas) / mapa regionu historycznego → Krajna
- dodatkowe materiały zgromadzone przez uczniów / uczestników zajęć

Czynności przygotowawcze:

- Prezentacja zasad obowiązujących podczas debaty oksfordzkiej.
- Dwa zespoły trzyosobowe losują stanowiska „za” lub „przeciw” danej tezie i zgodnie z tym założeniem wspólnie wypracowują linię obrony względnie obalenia tezy debaty.
- Przed zajęciami zespoły poszukują odpowiednich materiałów na portalu *Szlaki pamięci*; mogą też posiłkować się dodatkowo zebraną literaturą.

Tok zajęć:

1. Wprowadzenie nauczyciela:

- przypomnienie struktury polskiego państwa podziemnego oraz procesu kształtowania się władzy państwowej na ziemiach polskich w latach 1944-1946
- postawienie tezy: ***Oddział zbrojny Leona Mellera „Jędrusia” obrońcą niepodległości i niezawisłości państwa polskiego***
- omówienie / przypomnienie regulaminu debaty oksfordzkiej
 - o teza debaty musi być jednoznacznie, kontrowersyjnie brzmiąca, co daje możliwość *negacji* lub *afirmacji* (akceptacji) poglądów
 - o debata oksfordzka odróżnia się od innych form dyskusji tym, iż ma sformalizowany charakter; rządzi się swoimi prawami, nie jest swobodną polemiką:
 - cechą charakterystyczną debaty oksfordzkiej jest sformalizowany charakter;
 - w debacie bierze 6 (**sześciu**) zawodników: trzech reprezentuje zespół broniący tezy, trzech pozostałych tę tezę negują;
 - nad przebiegiem debaty czuwa przewodniczący oraz zespół sędziów, pomocna jest osoba pilnująca czas wypowiedzi;

- przewodniczący czuwa nad zachowaniem porządku, upomina mówców, jeśli naruszają zasady debaty;
- na zakończenie sędziowie wydają werdykt / sędzią może być publiczność aktywnie uczestnicząca w ocenie debaty (przesiadając się na stronę zespołu *afirmującego* bądź *negującego* tezę debaty, względnie oddając swój głos poprzez głosowanie jawne lub tajne)

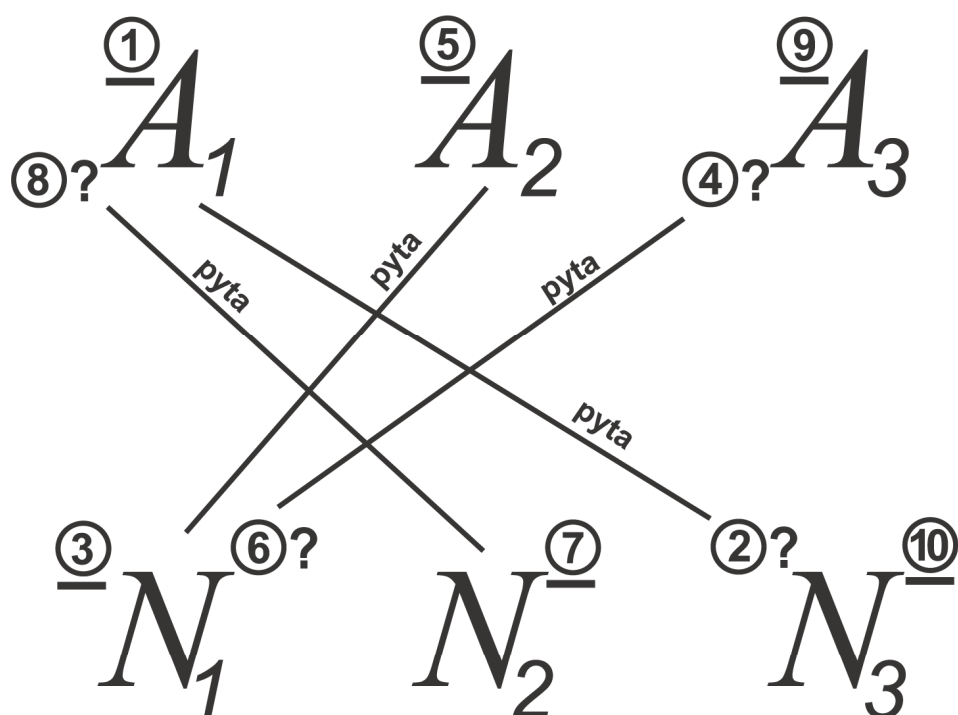
2. Realizacja tematu:

- W czasie debaty występuje 10 czynności – patrz załącznik:
 1. Mówca **A1** wygłasza orację przez 6 minut (definiuje ogólne rozumienie tezy, przedstawia wszystkie argumenty, które będą prezentować koledzy z zespołu)
 2. Mówca **N3** pyta A1 przez 3 minuty (za pomocą krótkich pytań próbuje obalić argumentację A1)
UWAGA – nie wolno mu polemizować – tylko zadaje pytania
 3. Mówca **N1** wygłasza orację przez 6 minut (przedstawia linię dowodzenia swojego zespołu – jak to czynił A1)
 4. Mówca **A3** pyta N1 przez 3 minuty (jak to czynił N3)
 5. Mówca **A2** mówi przez 5 minut (próbuje obalić argumenty N1 oraz wzmacnia linię swojego zespołu)
 6. Mówca **N1** pyta A2 przez 3 minuty
 7. Mówca **N2** mówi przez 5 minut (obala argumenty A1 i A2 oraz rozwija linię dowodzenia swojego zespołu – wypowiedź wspiera odpowiednimi przykładami)
 8. Mówca **A1** pyta N2 przez 3 minuty
 9. Mówca **A3** wygłasza mowę końcową - 5 minut (kończy linię argumentacyjną zespołu)
 10. Mówca **N3** wygłasza mowę końcową - 5 minut (jak to czynił A3)
- W ramach uaktywnienia pozostałych uczestników zajęć proponuje się, aby trzykrotnie - po każdej turze mowy zawodników (1. cztery pierwsze punkty debaty; 2. cztery kolejne punkty debaty oraz 3. na zakończenie) publiczność przesiadła się na jedną ze stron, która ją bardziej przekonała swoimi argumentami.

3. Podsumowanie:

- Sędziowie / pozostali uczestnicy zajęć – wydają werdykt. Odbywa się **głosowanie** na jedną z dyskutujących stron. Głosuje publiczność, która bierze pod uwagę argumentacje uczestników, jak też retorykę i umiejętności przekonywania. Głosowanie może odbyć się poprzez:
 - przesiadanie się na stronę zespołu bardziej przekonującego
 - oddanie głosu na jedną ze stron dyskusji w głosowaniu tajnym (wrzucenie kartki z głosem do urny)
- Nauczyciel / prowadzący zajęcia **podsumowuje** debatę pod kątem merytorycznym, jak i umiejętności debatowania poszczególnych uczestników.

ZAŁĄCZNIK

○? pyta

○ mówi